

Ks. MGR LIC. PIOTR OCHOTNY

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI „KAŻDY DOM JEST KANDELABREM” (AMORIS LAETITIA 8). RODZINA W DOBIE PRZEMIAN” WARSZAWA, 1 GRUDNIA 2016 R.

W dniu 1 grudnia 2016 r. na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się VII Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z cyklu *Wokół Rodziny* pod tytułem: „Każdy dom jest kandelabrem” (*Amoris Laetitia* 8). Rodzina w dobie przemian”. Organizatorami konferencji były Koło Naukowe Teologii Pastoralnej oraz Specjalizacja Teologii Pastoralnej Instytutu Teologii Praktycznej na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie.

Konferencja, inspirowana nauczaniem papieża Franciszka o rodzinie wyrażonym w posynodalnej adhortacji *Amoris Laetitia* (19 marca 2016 r.), będącej swoistym hymnem na cześć życia rodzinnego, przypominała o Bożym zamyśle wobec małżeństwa i rodziny, podjęła próbę zwrócenia uwagi na przebieg podstawowych kierunków przemian zachodzących w życiu małżeńskim i rodzinnym, a także ukazała współczesne kierunki i formy towarzyszenia rodzinom, zwłaszcza w pierwszych latach życia małżeńskiego oraz znajdujących się w sytuacjach trudnych i nieprawidłowych.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus, Prorektor ds. studenckich i kształcenia. Wyraziła radość, że konferencje z cyklu *Wokół Rodziny* już na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń Uniwersytetu i stanowią interdyscyplinarne forum wymiany myśli na temat rodziny. Od 2012 r. udało się zorganizować sześć takich spotkań, dotyczących m.in. przygotowania

do małżeństwa, miejsca kobiety i mężczyzny w Kościele i świecie, wychowania chrześcijańskiego czy początku życia człowieka. Wykład inauguracyjny wygłosił ks. prof. dr hab. Jan Przybyłowski, kierownik Katedry Teologii Pastoralnej i Nauk Pomocniczych na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie, w którym przypomniał, że fundamentem każdego małżeństwa i rodziny jest miłość, rozumiana jako bezinteresowny dar z siebie na rzecz dobra wspólnego.

Program konferencji podzielony został na trzy sesje tematyczne zgodnie z paradygmatem trzech etapów analizy pastoralnoteologicznej o charakterze sylogizmu praktycznego, w którym przesłankę większą stanowi zasada objawiona, przesłankę mniejszą dane zaczerpnięte z badań socjologicznych, psychologicznych lub pedagogicznych, a wnioskiem są aktualne postulaty odnoszące się do konkretnej działalności zbawczej.

Prowadząc refleksję w oparciu o wspomniany paradygmat, na pierwszym etapie kryteriologicznym (eklezjologicznym), dla którego źródłem są Objawienie i Magisterium Kościoła, uczestnicy konferencji ożywiali swoją świadomość dotyczącą znaczenia małżeństwa i rodziny, a także przypomnieli sobie podstawowe kwestie nauczania Kościoła o małżeństwie i rodzinie. Pomogły w tym referaty ks. prof. dr hab. Bronisława Mierzwińskiego (UKSW), który sięgnął do biblijnego „początku”, aby ukazać pierwotny wzorzec małżeństwa i rodziny, podniesiony do godności sakramentu w Bożym planie odkupienia człowieka. Z kolei ks. prof. UMK dr hab. Zbigniew Zaremski „okrasiał” spojrzenie biblijne refleksją teologiczną opartą na posoborowym nauczaniu Kościoła, w którym problematyka małżeństwa i rodziny jest bogato reprezentowana.

W drugiej sesji tematycznej, stanowiącej etap kairologiczny, uczestnicy konferencji przyjrzeni się życiu małżeńsko-rodzinnemu, które podlega – podobnie jak całe społeczeństwo – wpływowi zmieniających się warunków społeczno-obyczajowych. Ks. prof. dr hab. Władysław Majkowski (UKSW) w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na przebieg podstawowych przemian w tradycyjnym (ustabilizowanym) rozumieniu rodziny, jej przymiotów i funkcji, czego konsekwencją jest dezintegracja, destandardyzacja i deinstytucjonalizacja rodziny

poprzez pojawienie się alternatywnych form życia małżeńskiego. Podważanie tradycyjnych wartości związanych z życiem małżeńsko-rodzinnym odbija się negatywnie na całym procesie przygotowania człowieka na małżeństwa, co unaocznili wyniki badań socjologicznych przeprowadzonych i zaprezentowanych przez o. dr. Grzegorza Zakrzewskiego OSPPE (WSD Ojców Paulinów).

Rodzina, będąca podstawową jednostką życia społecznego i najlepszym środowiskiem wychowawczym, aby dobrze spełniać swoje zadania i funkcje potrzebuje czasami wsparcia i pomocy. Ostatnia część konferencji (prakseologiczna) miała na celu ukazanie współczesnych kierunków i form towarzyszenia rodzinom, zwłaszcza w pierwszych latach życia małżeńskiego oraz znajdujących się w sytuacjach trudnych i nieprawidłowych. Ks. dr hab. Grzegorz Pyżlak (KUL) w swoim referacie podkreślił znaczenie pierwszego okresu małżeństwa, podczas którego małżonkowie wzrastają w świadomości wyzwań i znaczenia sakramentu. Zastanawiał się nad przyczynami znikania młodych małżonków ze wspólnoty chrześcijańskiej po ślubie oraz wskazywał na różne formy działalności pastoralnej, poprzez które realizuje się troska Kościoła o małżeństwo i rodzinę. Nie osiągnie ona w pełni swojego celu bez zaangażowania w dzieło ewangelizacyjne samych małżonków. Aby mogli w pełni kochać, potrzebują działań ewangelizacyjnych w ramach właściwie rozumianego duszpasterstwa rodzin, dzięki któremu będą się tworzyć wspólnoty rodzin, na co zwrócił uwagę ks. dr hab. Andrzej Pryba (UAM).

Po każdym z bloków tematycznych odbyła się merytoryczna dyskusja, której owocem było przede wszystkim uporządkowanie i uściślenie pojęć, a także wymiana spostrzeżeń i doświadczeń dotyczących małżeństwa i rodziny w dobie przemian społeczno-obyczajowych. Przedstawione referaty oraz dyskusje uświadomiły potrzebę takiego ukierunkowania refleksji, dialogu czy działań duszpasterskich, by jednocześnie dawały one tchnienie, bodziec i pomoc rodzinom w ich poświęceniu i w ich trudnościach. Można powiedzieć, że Kościół w Polsce niewątpliwie podejmuje działalność duszpasterską w wielu obszarach życia małżeńsko-rodzinnego zgodnie z nauczaniem i wskazaniami Pisma Świętego oraz Magisterium Kościoła. Inspirowany

świeżością ewangelicznego orędzia nie pozostaje obojętny wobec pojawiających się problemów i wyzwań, stojących przed chrześcijańskimi rodzinami.

Nie zawsze jednak jest zdolny, z wielu powodów, do rewolucji, o której mówił abp Hoser podczas warszawskiej prezentacji *Amoris laetitia*, polegającej na postawieniu spraw rodziny w absolutnym centrum duszpasterskiej refleksji i praktyki Kościoła. Potrzebne są wciąż nowe inspiracje oraz zespolone działania pastoralne, by *towarzyszyć* rodzinie i ludzkiej miłości na różnych jej etapach, właściwie *rozpoznać* zagrożenia i sytuacje, które nie odpowiadają w pełni temu, co Pan proponuje, i *włączyć to, co kruche*, a więc nie zamykać serc na trudne przypadki i zranione rodziny z poczuciem wyższości i powierzchowności, ale zachęcać wszystkie – te „normalne” i te „nieuregulowane” – do docenienia darów małżeństwa i rodziny oraz do podtrzymania miłości silnej i pełnej takich wartości jak wielkoduszność, zaangażowanie, wierność i cierpliwość.

Punktem wyjścia dla duszpasterskiej działalności Kościoła winno być zatem rodzina ujmowana nie jako „źródło cierpien” lub też środowisko z natury patogenne, ale miejsce wzrostu osobistego i rodzinnego, o wyraźnym i pozytywnym znaczeniu społecznym. Niezależnie od doktryny, struktur i sformułowań doktrynalno-kanonicznych najważniejszym zadaniem Kościoła jest troska o życie rodzin, które „nie są problemem, są przede wszystkim szansą”. To bardzo ważne, by drogi duszpasterskie, które podejmujemy ze świadomością, że nie ma rodzin idealnych, służyły budowaniu solidnych i płodnych ognisk rodzinnych.

Ostatnim akcentem konferencji była prezentacja mgr. lic. Piotra Wołochowicza na temat działalności Fundacji Misja Służby Rodzinie z Lublina, która opierając się na wartościach chrześcijańskich, w praktyczny sposób pomaga w budowaniu zdrowych rodzin. Po niej wręczone zostały dyplomy i nagrody dla trzech referatów studencko-doktoranckich, dopuszczonych do prezentacji publicznej i najwyżej ocenionych przez Jury Konkursowe, któremu przewodniczył ks. prof. UKSW dr hab. Tomasz Wielebski, Prodziekan ds. nauki i komunikacji na Wydziale Teologicznym UKSW w Warszawie. I, II i III nagrodę

otrzymały kolejno: mgr Katarzyna Stępkowska („Współczesna rodzina w sieci uzależnień”), mgr Jolanta Gajewska („Boży zamysł na rodzinę w świetle źródeł prawnych i ikonograficznych”), mgr Agata Rujner („Małżeństwo jako odpowiedź na Boże powołanie a problem decyzji nieodwołalnej”).

W podsumowaniu ks. mgr lic. Piotr Ochotny, Prezes Koła Naukowego Teologii Pastoralnej, podziękował wszystkim, którzy włączyli się w organizację konferencji: pracownikom, doktorantom i studentom specjalizacji teologii pastoralnej UKSW w Warszawie. Wyraził wdzięczność prelegentom i uczestnikom, reprezentującym 10 jednostek naukowych. Szczególne podziękowanie skierował w stronę Komitetu Naukowego i Jury Konkursowego Konferencji, którzy podjęli się oceny merytorycznej abstraktów i wystąpień w ramach prezentacji publicznej. Ponadto żywił przekonanie, że należy kontynuować rozpoczętą problematykę i zaprosił na kolejną konferencję z cyklu *Wokół Rodziny*.